

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 8 oktober 2020

Mål nr

Ö 2081-19

PARTER

Klagande

Polismyndigheten
Rättsenhet Stockholm
Förvaltningsrätt 7
106 75 Stockholm

Ombud: Juristen Martin Sivertsson

Samma adress

Motpart

Sabine Middendorf
Max-Pechstein-Strasse 6
48455 Bad Bentheim
Tyskland

SAKEN

Felparkeringsavgift

Dok.Id 187445

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:45–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2019-03-26 i mål ÖÄ 1385-19

Hovrättens beslut

se Bilaga

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Polismyndigheten har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens beslut, ska fastställa myndighetens beslut.

Sabine Middendorf har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL**Bakgrund**

1. Sabine Middendorf parkerade sin tyskregistrerade bil i Stockholm på en plats där avgiftsplikt gällde enligt lokala trafikföreskrifter. Hon betalade avgiften med en mobil betaltjänst. På den tyska registreringsskylten fanns två bokstäver följda av ett mellanrum, därefter två bokstäver också följda av ett mellanrum och slutligen fyra siffror. Vid registreringen av betalningen angav hon sitt registreringsnummer med bindestreck där det på registreringsskylten fanns mellanrum.
2. En parkeringsanmärkning utfärdades. I den angavs att det inte hade visats att avgift eller motsvarande var betald.
3. Sabine Middendorf bestred betalningsansvar för parkeringsanmärkningen. Polismyndigheten lämnade bestridandet utan bifall med

hänvisning till att hennes sätt att ange registreringsnumret hade medfört att det inte varit möjligt för parkeringsvakten att kontrollera att avgiften hade betalats.

4. Sabine Middendorf överklagade till tingsrätten som undanröjde betalningsansvaret för parkeringsanmärkningen. Polismyndigheten överklagade tingsrättens beslut men hovrätten har avslagit överklagandet.

Den rättsliga regleringen och dess innebörd

Förutsättningar för felparkeringsavgift

5. När det enligt lokala trafikföreskrifter gäller särskilda villkor för parkering ska avgift betalas på det sätt som anges på platsen och enligt angiven taxa (se 3 kap. 49 a § andra stycket 1 trafikförordningen, 1998:1276). Den som överträder bestämmelsen är skyldig att betala felparkeringsavgift.

6. Ägaren av ett fordon, för vilket en parkeringsanmärkning har meddelats, får hos Polismyndigheten skriftligen anmäla att han eller hon bestrider betalningsansvar. Finner myndigheten att parkeringsanmärkning inte borde ha meddelats eller att den som bestritt betalningsansvar av någon annan anledning inte är betalningsansvarig, ska myndigheten undanröja betalningsansvaret. (Se 9 § lagen, 1976:206, om felparkeringsavgift.)

7. Reglerna om felparkeringsavgift är utformade för att skapa ett enkelt system med rationella rutiner och en hög betalningsfrekvens samtidigt som rättssäkerhetsintresset tillgodoses (se prop. 1975/76:106 s. 34).

8. Det finns ingen bestämmelse i lagen om felparkeringsavgift eller de författningar som knyter an till lagen som ger en domstol någon möjlighet att undanröja betalningsansvaret för en meddelad parkeringsanmärkning på den grunden att betalningsansvaret framstår som oskäligt (jfr 10 § lagen, 1984:318,

om kontrollavgift vid olovlig parkering, som är tillämplig vid parkering på privat mark).

9. Av allmänna rättsgrundsatser följer emellertid att en domstol kan undanröja betalningsansvaret i vissa undantagsfall. I rättsfallet ”Månadsmärket i vindrutan” NJA 2005 s. 17 har Högsta domstolen uttalat att betalningsansvaret kan undanröjas med stöd av sådana rättsgrundsatser i situationer då det inte har funnits någon faktisk möjlighet att följa parkeringsbestämmelserna eller hinder mot detta har uppstått på grund av nöd eller någon jämförbar intressekollision. Att en tillämpning av bestämmelserna i ett enskilt fall leder till ett mindre rimligt resultat är däremot inte i sig grund för undanröjande av betalningsansvar (jfr ”Det felparkerade fordonsvraket” NJA 2015 s. 98 p. 12).

Närmare om fullgörandet av avgiftsskyldigheten

10. Vid användning av en parkeringsbiljett eller motsvarande ska denna placeras på visst sätt så att tidsangivelser eller andra uppgifter om att villkoren för parkeringen är uppfyllda är väl synliga och läsbara utifrån (se 3 kap. 49 a § andra stycket 2 trafikförordningen). När parkeringen i stället registreras i en parkeringsautomat eller en mobil betaltjänst, får det på motsvarande sätt krävas att registreringen görs på ett sådant sätt att betalningen i det elektroniska systemet utan svårighet kan härledas till fordonet vid en efterföljande kontroll. Den som parkerar måste anses ha ett långtgående ansvar i detta avseende.

11. En förutsättning för upprätthållandet av detta ansvar är att de system som tillhandahålls för betalning och registrering utformas så att den enskilde utan alltför stora svårigheter kan fullgöra sina skyldigheter. I första hand kan detta åstadkommas genom tydliga instruktioner och genom tekniska system som är enkla att använda. Vid utformningen av sådana system och vid fastställande av rutiner för efterföljande kontroller kan också, i rimlig och begränsad utsträckning, hänsyn behöva tas till vissa variationer när det gäller

hur registreringsnummer anges. Om det inte ges någon tydlig anvisning finns det anledning att räkna med att olika alternativ kan förekomma, främst när det gäller om och i så fall hur avstånd mellan olika led i en teckenkombination markeras.

12. Även om det alltså kan ställas vissa krav på den som upplåter parkeringen när det gäller att skapa förutsättningar för fullgörandet av avgiftsskyldigheten så ansvarar den som parkerar alltid för sina egna förbiseenden och misstag i samband med betalning och registrering av parkeringsavgift. Det gäller även om ett sådant förbiseende eller misstag i det enskilda fallet i och för sig framstår som ursäktligt. Det innebär bl.a. att det förhållandet att någon, exempelvis på grund av stress eller trötthet, har kastat om eller angett felaktiga siffror eller bokstäver inte kan påverka betalningsansvaret.

13. Av det sagda följer att i den situationen att avgiften visserligen är betald men betalningen inte har kunnat härledas till rätt fordon så kan den som har parkerat inte anses ha fullgjort sin avgiftsskyldighet, om detta beror på något förbiseende eller misstag vid registreringen av betalningen.

14. Om en sådan situation uppkommer utan att det beror på förbiseende eller misstag, finns det däremot utrymme för en mer nyanserad bedömning. En sådan bedömning får göras med utgångspunkt i det långtgående ansvar som den som parkerar har när det gäller att se till att skyldigheten fullgörs men också med beaktande av hur de objektiva förutsättningarna för detta har varit i det enskilda fallet (jfr p. 11 och "Månadsmärket i vindrutan").

15. Om bedömningen leder till slutsatsen att den enskilde har gjort vad som objektivt sett rimligen kan krävas av honom eller henne för att betala på det sätt som anges på platsen, får avgiftsskyldigheten anses vara fullgjord. I så fall ska betalningsansvaret för en meddelad parkeringsanmärkning undanröjas.

Bedömningen i detta fall

16. Sabine Middendorfs fordon har parkerats på en plats där det enligt lokala trafikföreskrifter gäller särskilda villkor för parkering. Det har därmed funnits en skyldighet att betala avgift på det sätt som har angetts på platsen och enligt angiven taxa. Det är klarlagt att hon har betalat enligt gällande taxa men parkeringsvakten har vid den efterföljande kontrollen inte kunnat härleda betalningen till fordonet på grund av att registreringsnumret har angetts med bindestreck där det på registreringsskylten fanns mellanrum.

17. Det är inte självklart hur ett registreringsnummer rätteligen ska anges i aktuellt hänseende. Det finns inte någon enhetlig ordning när det gäller om eller på vilket sätt avstånd mellan olika led i teckenkombinationer markeras. Vid angivande av svenska bilregistreringsnummer skrivs alla tecken ofta i en följd trots att det på skylten finns ett mellanrum efter de tre första bokstäverna. Olika varianter förekommer också när det gäller t.ex. personnummer, kontonummer och telefonnummer. Ibland skrivs alla siffror i en följd och ibland används mellanslag eller bindestreck.

18. Såvitt framkommit har det inte i anslutning till parkeringen eller i den mobila betaltjänst som användes funnits några närmare anvisningar om hur registreringsnumret skulle anges. Varken vid utformningen av systemet för registrering eller vid den efterföljande kontrollen har någon hänsyn tagits till de variationer som det, i avsaknad av närmare anvisningar, finns anledning att räkna med när det gäller hur avstånd mellan olika led markeras vid angivande av i synnerhet utländska registreringsnummer. Förhållandena har heller inte varit sådana att det kan krävas att Sabine Middendorf skulle ha vidtagit ytterligare åtgärder för att ta reda på hur registreringen rätteligen skulle göras.

19. Mot denna bakgrund har Sabine Middendorf gjort vad som vid en objektiv bedömning rimligen kan begäras av henne för att betala avgift på det sätt som har angetts på platsen. Hon får därmed anses ha fullgjort sin

avgiftsskyldighet enligt 3 kap. 49 a § andra stycket 1 trafikförordningen (jfr p. 14 och 15). Det finns således förutsättningar att undanröja betalningsansvaret.

Anders Eka Ann-Christine Lindeblad Dag Mattsson

Malin Bonthron Johan Danelius

I avgörandet har deltagit: justitieråden Anders Eka, Ann-Christine Lindeblad, Dag Mattsson, Malin Bonthron och Johan Danelius (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Lina Nestor

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0801

PROTOKOLL
2019-02-27
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 6
Mål nr ÖÄ 1385-19

Sid 1 (4)

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Katarina Pålsson, f.d. hovrättslagmannen Magnus Göransson och
tf. hovrättsassessorn Isabelle Arsova, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Hanna Björklund

PARTER

Klagande

Polismyndigheten, region Stockholm
Polismyndigheten (trafik)
Rättsenhet Stockholm
Förvaltningsrätt 7
106 75 Stockholm

Ombud: Juristen Martin Sivertsson
Adress som ovan

Motpart

Sabine Midendorf
Max-Pechstein-Strasse 6
48455 Bad Bentheim
Tyskland

SAKEN

Parkeringsanmärkning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts beslut 2019-01-10 i mål Ä 14712-18

Stockholms kommun meddelade Sabine Midendorf en parkeringsanmärkning den 30 juli 2018 för att hennes personbil, med registreringsnumret STAP2288, parkerats på avgiftsbelagd plats utan att visa att avgift erlagts.

Sabine Midendorf bestred parkeringsanmärkningen hos Polismyndigheten och angav som grund för sitt bestridande att hon erlagt avgift. Polismyndigheten lämnade bestridandet utan bifall, med hänvisning till att hon erlagt avgift för registrerings-

Dok.Id 1482796

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 90 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 671 09	måndag – fredag 09:00–16:30

numret ST-AP-2288 och inte STAP2288. Sabine Midendorf överklagade beslutet till tingsrätten. Som grund för sitt överklagande angav Sabine Midendorf att hon korrekt betalat parkeringsavgiften och därvid angett fordonets registreringsnummer med bindestreck på det sätt som är vanligt i Tyskland och att automaten inte borde ha accepterat bindestreck om det var betydelsefullt.

Tingsrätten, som konstaterade att det i målet inte fanns någon utredning avseende de anvisningar som fanns på platsen om hur betalning av avgiften skulle ske, undanröjde betalningsansvaret för parkeringsanmärkningen.

Polismyndigheten har ansökt om prövningstillstånd och yrkat att hovrätten ska fastställa Polismyndighetens beslut. Polismyndigheten har som grund för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Sabine Midendorf har varit skyldig att dels betala avgiften, dels visa att betalning skett för att uppfylla de åligganden som regleras i 3 kap. 49 a § trafikförordningen. Den överträdelse som anmärkningen tar sikte på avser underlåtenhet att visa på erlagd betalning. Sabine Midendorf har angett ett registreringsnummer som innehåller bindestreck trots att det framgår av parkeringsvaktens fotografier att registreringsnumret saknar bindestreck. Vissa utländska registreringsnummer innehåller bindestreck. Bindestreck är därmed ett tecken som kan ingå i ett registreringsnummer. Den som ställer upp ett fordon har ett långtgående ansvar att se till att fordonet är uppställt i enlighet med de parkeringsbestämmelser som gäller på platsen. Vid det aktuella tillfället var det inte möjligt för parkeringsvakten att kontrollera om avgiften betalats. En parkeringsbiljett eller motsvarande kan inte anses vara synlig och läsbar om den parkerande lägger till eller tar bort tecken i registreringsnumret. Inte heller kan den parkerande vid ett sådant förfarande anses ha betalat avgift på det sätt som anges på platsen och enligt angiven taxa.

Polismyndigheten har i hovrätten åberopat Stockholms kommuns villkor avseende mobil betaltjänst för parkering till styrkande av att registreringsnummer ska anges vid betalning samt att kunden ansvarar för att fordonets registreringsnummer alltid är korrekt registrerat i betaltjänstsystemet. Polismyndigheten har som skäl för att den nya bevisningen ska tillåtas i hovrätten anfört att Polismyndigheten under handläggningen inte var av uppfattningen att Sabine Midendorf bestred betalningsansvar på de

grunderna att betalningsanvisningen på platsen varit bristfällig eller att Stockholms stads villkor vid parkering varit otydliga avseende kravet att fordonets registreringsnummer skulle anges.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2019-03-26)

1. Hovrätten ger prövningstillstånd.
2. Hovrätten tillåter Polismyndigheten att återropa den nya bevisningen i hovrätten.
3. Hovrätten avslår överklagandet.

Skälen för beslutet

Bevisning som inte angetts vid Polismyndigheten får endast återropas i domstol om part gör sannolikt att han eller hon haft giltig ursäkt för att inte ange det tidigare eller om beviset av annan särskild anledning bör tillåtas (10 § tredje stycket lagen [1976:206] om felparkeringsavgift). Mot bakgrund av det som Sabine Midendorf anfört som grund för sitt bestridande av parkeringsanmärkningen och vid överklagandet av Polismyndighetens beslut får Polismyndigheten anses ha haft giltig ursäkt för att först i hovrätten återropa Stockholms kommuns villkor avseende mobil betaltjänst för parkering. Den nya bevisningen ska därför tillåtas.

I Stockholms kommuns villkor avseende mobil betaltjänst för parkering anges att ett giltigt fordonsregistreringsnummer ska anges vid betalning och att kunden ansvarar för att fordonets registreringsnummer alltid är korrekt registrerat i betaltjänstsystemet.

Det är ostridigt att Sabine Midendorf har erlagt avgift enligt angiven taxa för den i målet aktuella parkeringen. Hon har vid betalningen angett fullständigt registreringsnummer för det tyskregistrerade fordonet. Det förhållandet att Sabine Midendorf därvid angett bindestreck, vilket hovrätten godtar är brukligt i Tyskland, medför inte

att registreringsnumret inte kan anses korrekt registrerat. Sabine Midendorf har därmed fullgjort sina skyldigheter och betalat på det sätt som anges på platsen i enlighet med 3 kap. 49 a § andra stycket 1 trafikförordningen (1998:1276) samt Stockholms kommuns villkor avseende mobil betaltjänst för parkering. Överklagandet ska därför avslås.

Hovrättens beslut får inte överklagas av enskild part (10 a § lagen [1976:206] om felparkeringsavgift).

Hanna Björklund
Protokollet uppvisat/

PARTER

Klagande

Sabine Midendorf
Max-Pechstein-Strasse 6
48455 Bad Bentheim
Tyskland

Motpart

Polismyndigheten, region Stockholm
Polismyndigheten (trafik)
Rättsenhet Stockholm
Förvaltningsrätt 7
106 75 Stockholm

SAKEN

Parkeringsanmärkning AP-25539-2018

ÖVERKLAGAT BESLUT

Polismyndigheten, Rättsenhet Stockholms beslut 2018-10-17 i ärende
140180025016935986

TINGSRÄTTENS BESLUT

Med ändring av Polismyndighetens beslut undanröjer tingsrätten betalningsansvaret
för parkeringsanmärkning AP-25539-2018 (ärende 140180025016935986).

YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten har i beslut lämnat Sabine Midendorfs bestridande av parkeringsanmärkning utan bifall, se bilaga 1.

Sabine Midendorf har överklagat beslutet.

Polismyndigheten har bestritt ändring.

Sabine Midendorf har som grund för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Hon har betalat parkeringsavgiften för fordonet som var uppställt på platsen. Hon betalade för att stå kl. 13.55–17.53 aktuell dag. Hon fick betalningen av avgiften bekräftad i ett SMS från Trafikkontoret Stockholms stad där det framgick att betalningen avsåg fordon med registreringsnummer ST-AP-2288. Hon har gett en bild av sms-meddelandet.

Polismyndigheten har som skriftlig bevisning åberopat parkeringsanmärkningen och parkeringsvaktens fotografier. Av fotografierna kan utläsas att registreringsskylten såg ut på följande sätt.

Sabine Midendorf har beretts tillfälle att inom viss tid slutföra sin talan.

Ärendet har avgjorts utan sammanträde.

TINGSRÄTTENS SKÄL

Av utredningen i ärendet framgår bl. a. följande. Den 30 juli 2018 parkerade Sabine Midendorf sin bil på Hovslagargatan i Stockholm. På platsen får enligt lokal trafikföreskrift fordon parkeras mot avgift enligt taxa 2. En parkeringsanmärkning utfärdades samma dag. Av anmärkningen kan utläsas att bilen, med registreringsnumret STAP2288, parkerats på avgiftsbelagd plats kl. 14.26–14.33 utan att visa att avgift erlagts. Det kan konstateras att Sabine Midendorf har betalat enligt angiven taxa för parkering av bilen med registreringsnummer ST-AP-2288 kl. 13.55–17.53.

Den som överträder föreskrifter om parkering är enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skyldig att erlägga felparkeringsavgift. Enligt 3 kap. 49 a § första punkten trafikförordningen (1998:1276) ska parkeringsavgift betalas på det sätt som anges på platsen. Lagen bygger på en avvägning mellan kraven på rättssäkerhet och intresset av ett snabbt och smidigt förfarande. Det har ansetts nödvändigt med ett enkelt system och rationella rutiner samtidigt som det måste tillgodose den enskildes intresse av rättssäkerhet.

Hovrätten har bedömt att en bilist som vid betalning genom SMS-biljett endast angett de tre första tecknen i registreringsnumret inte hade betalat på sätt som angetts på platsen. Hovrätten tog då fasta på att det i målet fanns utredning som visade att det fanns instruktioner om att och hur betalning skulle ske med SMS på platsen (se RH 2016:42).

Tingsrätten konstaterar att det i målet inte finns någon utredning avseende de anvisningar som fanns på platsen om hur betalning av avgiften skulle ske. Tingsrätten bedömer inte heller att situationen kan likställas med den i rättsfallet RH 2016:42 där registreringsnumret som angetts inte var fullständigt och det kunde konstaterats att de anvisningar för betalning som fanns på platsen inte hade följts. Inte heller rättsfallet RH 2010:58 bedömer tingsrätten vara av direkt relevans för bedömningen då Sabine

Midendorf faktiskt har erlagt betalning för parkeringen. Mot bakgrund av den bristande utredning om vad som angavs på platsen avseende betalning bedömer tingsrätten att Sabine Midendorf inte kan anses ha parkerat i strid med lokala trafikföreskrifter. Parkeringsanmärkningen ska därför undanröjas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-14)

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten senast den 31 januari 2019 och vara ställt till Svea hovrätt. Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva målet.

Georgios Eleftheriadis

Polisen

BESLUT
bestridande av
parkeringsanmärkning

Datum
20181017

Diariernr
AP-25539-2018

Regnr
UTLREG

Ärendenr
140180025016935986

MIDDENDORF, SABINE
SABINE.MIDDENDORF@ICLOUD.COM

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

INKOM: 2018-10-25
MÅLNR: Å 14712-18
AKTBIL: 2

UPPGIFTER om registrerad ägare

Efternamn, förnamn PANMÄRKNINGAR UTLÄNDSKA FORDON	Personnummer/Org.nummer 6993003588
Postadress (utdelningsadress och ortsadress) 70188 ÖREBRO	

BESLUT

Anmälan om bestridande lämnas utan bifall.

Datum

Datum för P-anmärkning
20180730

GRUND för beslut

Enligt parkeringsanmärkningen har fordonet varit uppställt utan att avgift eller motsvarande är betald.

Enligt Trafikförordningen 3 kap. 49 a § ska avgift betalas på det sätt som anges på platsen och enligt angiven taxa.

Avgift har betalats för fordon ST-AP-2288. Det har således inte varit möjligt för parkeringsvakten att kontrollera att avgift erlagts för aktuellt fordon (STAP2288). Enligt rättspraxis har den som parkerar ett fordon ett långtgående ansvar för att försäkra sig om att alla villkor som gäller för parkering på platsen är uppfyllda som exempelvis att betalning sker för rätt fordon (se bl.a. RH 2010:58 och RH 2016:42).

Polismyndigheten finner att anmärkningen utfärdats enligt gällande bestämmelser och lämnar anmält bestridande utan bifall.

Hur man överklagar

Beslut som innebär att betalningsansvaret undanröjs får inte överklagas.

Polismyndighetens beslut överklagas hos tingsrätten. Skrivelsen med överklagandet ges in till polismyndigheten. Den skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Omständigheter eller bevis som inte angetts vid polismyndigheten får inte utan giltig ursäkt eller annan särskild anledning åberopas i tingsrätten.

UNDERSKRIFT

Namnförtydligande och titel

MARGARETA ANDERSSON

010-56 34367

Margareta Andersson
Handläggare

Postadress:
Polismyndigheten
Rättsenhet Stockholm
Förvaltningsrätt 7
106 75 STOCKHOLM

Epost:
registrator.stockholm@polisen.se

Telefax:
010 - 56 34375